

HENBEST Nigel, VESOLJE V EKSPLOZIJI, Zagreb - Ljubljana,
Globus - Delo, 1983, 216 str., 1600.- din (2000.- din)

Novim knjigam iz poljudne astronomije se je pridružila še ena - "Vesolje v eksploziji". Avtor Nigel Henbest, mlad angleški astronom in član Kraljevskega astronomskega združenja, si je s svojim poljudnim pisanjem v svoji domovini že pridobil simpatije otrok in širšega kroga bralstva in tokrat prva njegova celovita knjiga izhaja tudi pri nas. Avtorja odlikuje izredno široko poznavanje današnje znanosti. Tako se v bogato ilustrirani knjigi ključna spoznanja moderne astronomije večče izmenjujejo z dognanji jedrske fizike, kemije, biologije in geologije. Seznanimo se s številnimi dvomi in domnevami, ki pestijo današnje znanstvenike in še čakajo na svojo rešitev. Vrednost knjige dviguje tudi to, da bralcu ne daje samo pojasnil in novih spoznanj, temveč ga tudi vzpodbuja, da razmišlja in si ustvarja svojo sliko o vesolju, temelječo na znanosti in njenih raziskovalnih metodah. V knjigi se srečamo s svetom nepojmljivo majhnega in neskončno velikega in z naravnimi zakoni, ki veljajo v teh dveh svetovih, in kako ti, na videz tako različni zakoni, najdejo skupno točko v moderni astrofiziki. Od Zemlje in Lune nas knjiga preko Sonca, planetov, bližnjih zvezd, zvezdnih kopic, galaksij in radijskih galaksij popelje vse do najbolj oddaljenih znanih objektov - kvazarjev, ki so prav na robu našega vesolja. Pri tem izvemo, kdaj in kako je nastalo Sonce, kako so nastali planeti, kako se je oblikovala površina Zemlje in kdaj in kako se je na njej pojavilo življenje. Ali obstaja življenje tudi drugod v vesolju, ali so še kakšna inteligentna bitja razen človeka in kako bi lahko navezali stike z njimi? Knjiga ponuja odgovor na ta in še na številna druga vprašanja. Seznanani nas s pestro množico zvezd - od najbolj običajnih, kot je naše Sonce, do orjakinj na eni strani in prtljakavk na drugi strani, z dogajanjem v njihovi notranjosti in z razlogi, zakaj so takšne. Izvemo, kako zvezde nastajajo in kako umirajo, kaj so črne luknje in kako bi jih mogoče lahko odkrili. Ne nazadnje nam knjiga tudi odkriva pogled na vesolje kot celoto - kdaj in kako je verjetno nastalo in kakšne so težave pri opisu prvih trenutkov obstoja. Prepričan sem, da bo knjiga, čeprav je namenjena najširšemu krogu bralcev, prijetno in zanimivo branje prav za vsakogar.

Miro Javornik